

Advies aan Provinciale Staten	
T.b.v. Statenvergadering d.d.	8 maart 2021
Commissie	Mobiliteit en Bereikbaarheid
Datum commissievergadering	15 februari 2021
Onderwerp: Voordracht 12 eerste begrotingswijziging 2021	

Uw contactpersoon
M.C.H. van Boheemen
AD/STG

Doorkiesnummer 023-514 4628
boheemenm@noord-holland.nl

25 februari 2021

1 | 5

De commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid adviseert de Statenvoordracht als hamerstuk te agenderen voor de PS-vergadering van 8 maart 2021.

Uittreksel van het concept-verslag M&B 15-02-2021:

6.a. Financiën, Infrastructuur, Landbouw, Milieu: Voordracht Eerste begrotingswijziging 2021 (A-agenda NLG 8-2-2021, EFB en M&B 15-2-2021)

Mevrouw **Kuiper** (CDA) zegt dat in de eerste begrotingswijziging een vrijval van de reserve Kapitaallasten Wegen is opgenomen van 114 miljoen euro, alsook een vrijval van de kapitaallasten in de Investering Kunstwerken. In totaal is er een uitname uit de reserves van 175 miljoen euro. Het CDA stelde hierover vragen. Namens het CDA spreekt mevrouw Kuiper dank uit voor de beantwoording daarvan. Voor het CDA is het nu helder dat het bij de uitname uit de reserves Kapitaallasten gaat om de aflossing en rentebetalingen van investeringen in wegen die reeds hebben plaatsgevonden. Het voldoen van deze kapitaallasten is een verplichting voor de provincie. Ongeacht welke keuze wordt gemaakt voor de uitgaven in de begroting, deze kapitaallasten moeten de komende 50 jaar uit de exploitatie worden voldaan. Als mevrouw Kuiper het goed begrepen heeft, heeft dit geen invloed op de financiering van toekomstige infrastructuur, omdat daarvoor is gereserveerd in de reserve Ontwikkelen provinciale infrastructuur. Als een toekomstige investering plaats gaat vinden, dan wordt het benodigde deel voor de daaraan verbonden kapitaallasten uit deze reserve overgeheveld naar de reserve Kapitaallasten Wegen. Kan de gedeputeerde bevestigen of dit de juiste uitleg is?

In de commissie Economie, Financiën en Bestuur stelde de heer Klein (CU) hierover een vraag. Gedeputeerde Pels beloofde daarop dat ze samen met gedeputeerde Olthof gaat kijken of dit de meest gewenste financiële structuur is.

Het CDA kan zich ook vinden in de actualisatie van het IMPI 2021-2028. Het betreft noodzakelijke kredietverhogingen van reeds lopende projecten, of uitvoering van motie 25a, dat behelst de maatregelen om infrastructuur projecten tegen recessie naar voren te halen. Zijn dit alle projecten in het kader van de uitvoering van motie 25a, of zijn er nog andere projecten in het vizier?

De heer **Deen** (PVV) vertelt dat zijn fractiegenoot kritische kanttekeningen heeft geplaatst in de commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid op 8 februari 2021. De heer Deen heeft nog twee aanvullende opmerkingen. De PVV kan niet instemmen met deelbesluit 5b, aangezien daar sprake is van een aanvullend krediet voor extra maatregelen in verband met onder andere stikstof. Daarnaast heeft de PVV wat moeite met deelbesluit 6. In de reserve Ontwikkeling provinciale infrastructuur is 300.000 euro

gereserveerd voor 3D-beton-geprinte fietsbruggen langs de N243, waarmee knelpunten in het fietsnetwerk worden opgelost. Dat laatste is prima, maar het innovatieve 3D printen zou de CO2 uitstoot beperken en klimaat adaptief zijn. Dat zijn wat de PVV betreft minder belangrijke zaken. Het gaat om veiligheid en kwaliteit.

Bij interruptie vraagt de heer **Steeman** (D66) of de PVV inderdaad zover gaat dat de fractie bij een fietsbrug waarbij klimaat adaptatie in beeld is, daarop aanslaat.

De heer **Deen** (PVV) heeft gezegd dat de PVV er wat moeite mee heeft. Wat is er klimaat adaptief aan een 3D-geprinte brug? De heer Steeman heeft daarop ook geen antwoord. Ondertussen komen klimaatadaptie, CO2 uitstoot, stikstofproblemen en energietransitie zo ongeveer in elk agendapunt terug. We weten niet eens waar het goed voor is.

De heer **Hoogervorst** (SP) vraagt net als het CDA om meer duidelijkheid over het onderdeel van de kapitaallasten.

De SP kan instemmen met het verhogen van een aantal kredieten. Dit past goed in de motie, die is aangenomen om projecten te versnellen. Voor het project HOV07 (Aalsmeer-Schiphol Zuid) wordt een kredietverhoging gevraagd van bijna 7 miljoen euro. Dat project loopt financieel erg uit de pas. Kan de gedeputeerde een schatting geven van het eindkrediet?

Voor het project N241 (Wognum-Opmeer) geldt dezelfde vraag. Hoeveel gaat het project nog vragen? Wat is het verschil tussen het verbeteren van wegen en het vervangen van een verouderde constructie?

Richting de heer Deen merkt de heer Hoogervorst op dat als door middel van 3D-beton geprinte bruggen CO2 uitstoot kan worden verminderd dan is dat de moeite waard.

Bij interruptie merkt de heer **Deen** (PVV) op dat de manier waarop de CO2-reductie tot stand komt alleen het vermijden van transport betreft. Dat kan ook anders. Bijvoorbeeld door meer zaken op locatie te laten produceren. Hoe denkt de heer Hoogervorst daarover?

De heer **Hoogervorst** antwoordt dat de heer Deen daarin gelijk heeft, maar die mogelijkheid wordt niet voorgelegd. De PVV heeft soms goede ideeën en lijkt dan goed mee te denken. Zodra het woord klimaat in beeld komt, slaat de PVV volledig dicht. Dat siert de fractie niet.

Mevrouw **Van der Waart** (GL) vindt de dekking van 175 miljoen euro opvallend. Die wordt gevonden in de vrijval van de kapitaallastenreserve. GL gaat akkoord met de eerste begrotingswijziging. In commissie Economie, Financiën en Bestuur heeft gedeputeerde Pels aangegeven dat ze haar best gaat doen om de financiële informatie voor de mobiliteitsprojecten nog inzichtelijker te krijgen. Dat is een goede zaak.

Mevrouw **Van Geffen** (VVD) bedankt voor de beantwoording van technische vragen. De VVD constateert dat veel ambities niets te maken hebben met mobiliteit en infrastructuur, maar wel met middelen voor infrastructuur betaald worden. Het inzetten van kapitaallasten is een zeer drastische maatregel. Daarmee worden de lasten voor het behoud van de infrastructuur bij de belastingbetaler in de toekomst gelegd. In die zin zijn er vraagtekens te zetten bij dit beleid. De coronacrisis is maar een deel de oorzaak van het opmaken van deze reserve. Vanuit elk beleidsterrein is er belangstelling om een deel van de pot voor kapitaallasten leeg te halen voor eigen plannen. Doet dit geen pijn bij de gedeputeerde Mobiliteit? Het wordt gepresenteerd als een beleidsneutrale ingreep. Het is niet beleidsneutraal als zoveel miljoenen, die bestemd zijn voor infrastructuur worden ingezet voor andere doelen. Ervaart de gedeputeerde dit wel als

een beleidsneutrale ingreep? In de toekomst ontstaan ongetwijfeld tekorten door deze werkwijze. Het college zal dan toch echt moeten bezuinigen en niet proberen om extra middelen te verwerven door het extra belasten van burgers en het verhogen van de opcenten. Is de gedeputeerde het daarmee eens? Een ander punt is het programma van Tata Steel. Dat wordt gedekt uit de middelen voor infrastructuur. Dit zijn de middelen die vrijvielen voor de reservering van de Kaagbaan.

Is naar de mening van de gedeputeerde het programma Tata Steel een programma dat bijdraagt aan de ontwikkeling van provinciale infrastructuur? Wordt het bedrag van 4 miljoen euro, dat nu uit het programma wordt gehaald, teruggestort in deze reserve? Zo ja, wanneer?

Het project HOV07 vraagt om een kredietverhoging van 6,74 miljoen euro. Hoeveel kost bij benadering het stikstofverhaal? Gaat het om tonnen, een miljoen of miljoenen euro's?

Wat is de status van het project N9 Kogerdijk: Waarom kan een bedrag van 1,5 miljoen euro worden geschraapt?

De heer **Steeman** (D66) zegt dat D66 anders dan de PVV de voordelen ziet van een brede, vergaande en intensieve inzet op een beter klimaat in de wereld, die ook voor volgende generaties leefbaar blijft. D66 blijft blij met de vernieuwde manier waarop de begrotingscyclus aan de Staten wordt voorgelegd, door de doorontwikkeling van PMO en PMI naar het IMPI, de verbinding met de NIKG en de manier waarop deze commissie en Provinciale Staten daarbij zijn betrokken. De begrotingswijzigingen komen niet als een grote verrassing. Het is goed om te zien dat voorstellen steeds in de context van de gehele begroting worden geplaatst.

D66 vraagt aandacht voor de uitvoering en afbakening van de moties 41 en 42 de zogenaamde 'coronamoties'. Het voorgestelde begrotingsprogramma 'Economisch herstel van duurzaamheid' lijkt een bijzonder domein overstijgend programma te worden. Dat vraagt om een intensieve afstemming en verbinding met een aantal andere begrotingsprogramma's. Hoe blijft deze commissie betrokken en hoe kan sturing worden gegeven als dat nodig is?

D66 kan instemmen met de kredietwijziging en de voorgestelde aanvullende kredieten vanuit het IMPI.

Mevrouw **Doevendans** (PvdA) geeft aan dat de PvdA zich aansluit bij de vragen van het CDA en GL. De PvdA gaat akkoord met de actualisatie en de gevraagde kredietverhogingen. De fractie begrijpt dat de duurzaamheid binnen infra nog verder uitgewerkt moet worden en dat financiële consequenties op een later tijdstip terugkomen. Er zijn complimenten voor de gedeputeerden en de ambtenaren omdat de actualisering helderheid geeft. Gelet op de discussie in Economie, Financiën en Bestuur is mevrouw Doevendans benieuwd of de gedeputeerden Pels en Olthof naar de NIKG gaan kijken en aangeven hoe dat verder ontwikkeld kan worden, zodat Mobiliteit en Bereikbaarheid daarop meer sturing kan krijgen.

De heer **Hollebeek** (PvdD) sloeg de schrik om het hart toen hij las dat er bijna 2,1 miljoen euro richting Heiloo gaat als aanvullende subsidie voor de aanleg van de afrit A9. Dat blijft pijn doen. De PvdD hoopt dat dit de laatste keer is dat een extra bedrag die kant opgaat.

Gedeputeerde **Olthof** zegt naar aanleiding van de vragen over de uitname uit kapitaalslasten dat je als bestuur bepaalde keuzes maakt en daar sta je dan achter. Het heeft geen directe consequenties voor infraprojecten. Uiteindelijk zijn de financiën van de provincie. Links- of rechtsom projecten moeten betaald worden. Wanneer meer geld in het ene project wordt gestoken dan heeft dat gevolgen voor andere projecten. Die afweging is gemaakt. Een deel van de kapitaallasten van de huidige projecten, ook die zich in de studiefase bevinden, is gedekt, maar dat is lang niet genoeg. Het realiseren van alle ambities heeft consequenties voor de kapitaallasten. In het verleden is een spaarpot gemaakt. Daaruit worden de

kapitaallasten gefinancierd. Op het moment dat de provincie meer ambities heeft en meer wil realiseren dan zullen er meer kapitaallasten zijn. 200 miljoen euro is veel, maar de provincie heeft voor honderden miljoenen aan ambities. Uiteindelijk zal de pot opraken. De investeringen die worden gedaan kunnen en moeten in principe uit de lopende begroting worden gedekt. De gedeputeerde is in overleg met gedeputeerde Pels. Samen proberen ze de Staten zo goed en zo snel mogelijk te informeren over de financiële gevolgen voor het Programma Mobiliteit en Bereikbaarheid. De gedeputeerde deelt wel de zorg dat de provincie door stikstof, procedures en allerlei ontwikkelingen in een situatie terecht komt waarin ze wordt geconfronteerd met steeds hogere lasten.

In de uitvoering van motie 25a zijn nu twee projecten aan de orde. Een aantal projecten komen later in de tijd. De financiële consequenties worden verwerkt in de Planning & Control cyclus.

In het kader van 3D-printen geeft de gedeputeerde de PVV in overweging om te kijken naar de win/winsituatie. Als met elkaar kan worden bereikt dat de verkeersveiligheid verbetert, het fietsen kan worden gestimuleerd en gezondheids- en duurzaamheidseffecten worden bereikt dan zou toch iedereen daarmee tevreden moeten zijn? Het gaat niet zozeer over vervoer. 3D-printen kost gewoon minder materiaal. Minder materiaal betekent minder productie(kosten) en minder CO₂-uitstoot. Het is belangrijk om vooral de zegeningen te tellen.

Op de vraag over HOV07 en N241 antwoordt de gedeputeerde dat hij niet in een glazen bol kan kijken. Als hij op dit moment de definitieve kosten had geweten dan had hij dat bedrag zeker vermeld. Wat nu vermeld staat als kredietaanvraag is op basis van de inschatting die op dit moment is gemaakt. Het is ook lastig om een bedrag voor stikstof te noemen. Het college is in gesprek met de aannemer om een definitief bedrag te kunnen bepalen. Op een later moment wil de gedeputeerde graag een toelichting geven op de bedragen, maar nu wil hij geen bedragen noemen, ook niet bij benadering. Dat kan de positie van de provincie schaden in de onderhandelingsgesprekken.

Over het verschil tussen verbeteren en vervangen merkt de gedeputeerde op dat het uiteindelijk allemaal gaat om verbeteren.

Bij interruptie merkt de heer **Hoogervorst** (SP) op dat het specifiek van elkaar gescheiden wordt in tekst. Tevens worden er verschillende bedragen aan gekoppeld.

Gedeputeerde **Olthof** verwijst naar de situatie waarin met een PMI en PMO werd gewerkt. Het gaat daarbij over infrastructuur, maar het ene document ging over onderhoud en het andere over vernieuwen. De gedeputeerde stelt voor om de vraag over toekomstige tekorten terug te laten komen in het inzicht dat hij met gedeputeerde Pels gaat geven. Dan zal duidelijk zijn wat de consequenties zijn van in het verleden gemaakte en toekomstige keuzes.

Wat betreft Tata Steel; dat is geen infrastructuur. In een andere commissie zijn het programma en de uitvoeringsagenda vastgesteld. Het college maakte de afweging om meer geld te investeren in Tata, zodat zaken goed konden worden opgepakt. Op deze manier is die ruimte gevonden. Was het niet op deze manier gedaan, dan was op een andere manier 4 miljoen euro gevraagd bij deze begrotingswijziging. Het college staat honderd procent achter die keuze. Het is geen infrastructuur en de betreffende middelen worden niet teruggestort in Mobiliteit.

De Kogerdijk is naar een later moment doorgeschoven. De gedeputeerde is in gesprek met Bergen en Alkmaar en getracht wordt om ook Rijkswaterstaat erbij te betrekken om het project **Kogerdijk en de fietsverbinding vlot te trekken**. De gedeputeerde hoopt de Staten hierover in 2021 meer informatie te kunnen geven. Het project is niet van de radar.

In de duurzaamheidsambities zullen keuzes gemaakt moeten worden. De gedeputeerde komt op een later moment met een nadere toelichting op de duurzaamheidsambities in relatie tot mobiliteit. Het woord

‘duurzaamheid’ komt ondertussen in elk dossier terug. Het is de satéprikker die door alle beleid gaat. Bij alles wat we doen zoeken we naar circulariteit en duurzaamheid.

Tweede termijn:

Mevrouw **Van Geffen** (VVD) heeft enkele opmerkingen naar aanleiding van de beantwoording door de gedeputeerde. De keuzes zijn in feite niet beleidsneutraal, wanneer met financiën wordt geschoven. Er wordt al een grote financiële ingreep gedaan, terwijl een aantal zaken nog moet worden uitgezocht. Het gaat over tekorten in de toekomst, waarover nu al een besluit genomen zou moeten worden. Waarom wordt niet eerst de optelsom gemaakt, samen met gedeputeerde Pels? Dan is het overzicht compleet, waarna vervolgens besluitvorming kan plaatsvinden.

Het antwoord betreffende Tata Steel is helder. Het gaat de VVD er niet om dat het programma niet goed zou zijn, maar het verleggen van middelen die uit infra komen, dat punt neemt mevrouw Van Geffen graag mee terug naar de fractie.

Wat betreft de stikstof bij HOV07 ook dat antwoord is helder. Het is prettig dat de Staten er meer over horen wanneer het gesprek is afgerond met de aannemer.

De laatste informatie over de N9 Kogerdijk was dat in oktober 2020 een convenant getekend zou worden. Waarom duurt het zolang?

Gedeputeerde **Olthof** zegt over beleidsneutraal dat keuzes met geld altijd consequenties hebben. Het is niet zo dat het college lopende projecten heeft geschrapt om dit mogelijk te maken. Vanuit het programma Tweede Kaagbaan was er een meevaller, die op dat moment nog niet bestemd was en daaruit is deze keuze gemaakt. Voor het restant komt het college later terug naar de Staten als het gaat over andere, mogelijke bestemmingen daarvoor.

Het project Kogerdijk was door het college weer op de agenda gezet. Het project heeft voor Rijkswaterstaat minder waarde, omdat het geen groot knelpunt is. Vanuit het oogpunt van fietsveiligheid en om het fietsen te stimuleren, vindt het college dit project wel van belang. De gemeenten Bergen en Alkmaar vinden dat ook en daarom is het voornemen om een intentieverklaring te ondertekenen. Rijkswaterstaat zou ook een bijdrage moeten leveren. Voor de voortgang is de provincie afhankelijk van partijen. De gedeputeerde hoopt snel meer duidelijkheid te kunnen geven.

De optelsom gaat verder dan alleen deze maatregel. Dit geeft wel een totaalbeeld van de ontwikkeling van Mobiliteit en Bereikbaarheid. Deze uitname is om een bepaalde reden gedaan en dat is een keuze geweest. Een deel van de kapitaallasten komt terug in de lopende begroting. De gedeputeerde hoopt spoedig te laten zien wat de impact is. Daarvoor is dit niet het juiste middel en niet het juiste moment. Met de middelen wil het college graag snel meters maken.

Mevrouw **Van Geffen** (VVD) wil deze voordracht nog binnen haar fractie bespreken.

De **voorzitter** inventariseert de wensen van de andere commissieleden en concludeert dat de voordracht wat hen betreft niet besproken hoeft te worden in de PS vergadering.